

Κανένα...Κανένα
από τα δύο!

AFS_GR_B1,
Γυμνάσιο Αμερικανικής
Γεωργικής Σχολής
(Γυμνάσιο Ομίλου
Σχολείων Βιωματικής
Μάθησης Θεσσαλονίκης)
Περιφερειακή Ενότητα
Θεσσαλονίκης

**5ος Διαγωνισμός στη
Στατιστική**
**Έρευνα Υγείας 2019
ΕΛΣΤΑΤ**
**«Παχυσαρκία και Κάπνισμα:
Παράγοντες κινδύνου
για την υγεία»**
Κατηγορία: Β Γυμνάσια

Σκοπός της έρευνας

Η διερεύνηση του βαθμού έκθεσης του πληθυσμού της Ελλάδας σε νοσογόνους παράγοντες, όπως η παχυσαρκία και η χρήση προϊόντων καπνού, τα οποία αποτελούν παράγοντες υψηλού κινδύνου για σοβαρές χρόνιες παθήσεις.

Στόχοι

- 1 Ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού ανά κατηγορία βάρους/ΔΜΣ και συνήθειες καπνίσματος ανά φύλο και ηλικία.
2. Διερεύνηση της σύνδεσης των δύο φύλων με το μη φυσιολογικό βάρος και το κάπνισμα στην ηλικιακή ομάδα 15-24.
3. Συσχέτιση των ηλικιακών ομάδων 45-54 και 75+ με το μη φυσιολογικό βάρος στα δύο φύλα.
4. Διερεύνηση **α)** της διαχρονικής εξέλιξης των συνηθειών καπνίσματος κατά τα έτη 2009, 2014, 2019 και **β)** της έκθεσης σε καπνό τσιγάρου σε κλειστό χώρο για το 2019.
5. Πιθανότητα **α)** παχυσαρκίας και **β)** καθημερινού καπνίσματος στα δύο φύλα.

Βιβλιογραφία

Μεθοδολογία

- Μελέτη και επεξεργασία συγκεκριμένων πινάκων δεδομένων από την δειγματοληπτική Έρευνα Υγείας του 2019 της ΕΛΣΤΑΤ.
- Ανάλυση δεδομένων (υπολογισμός ποσοστών, μέσης τιμής και αθροισμάτων, στρογγυλοποιήσεις) και δημιουργία γραφημάτων και infographics.
- Διεξαγωγή συμπερασμάτων.

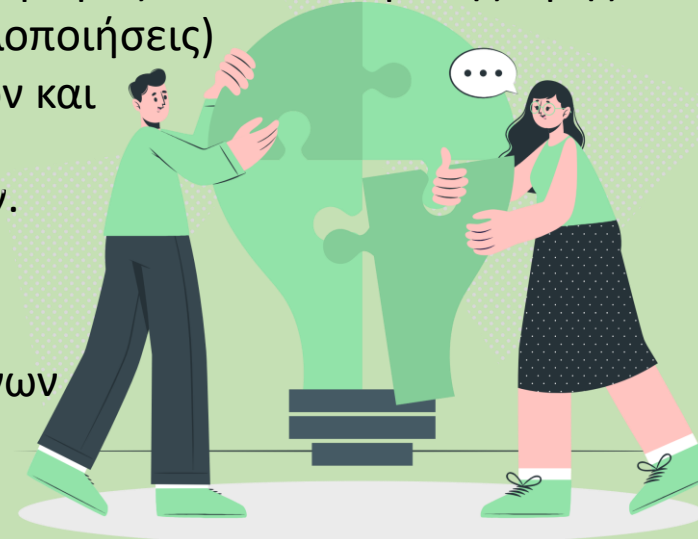
Εργαλεία

X *Microsoft Excel*: Για την επεξεργασία των δεδομένων και την δημιουργία των γραφημάτων

P *Microsoft PowerPoint*: Για την διαμόρφωση της παρουσίασης

f *flaticon* / **s**, Τα εικονίδια πάρθηκαν από το *Flaticon* και το *Storyset*.

3D Τα σκίτσα της πρώτης διαφάνειας σχεδιάστηκαν από την ομάδα μας μέσω του *Paint 3D*.

- ΕΡΕΥΝΑ ΥΓΕΙΑΣ: Έτος 2019. Δειγματοληπτική έρευνα της ΕΛΣΤΑΤ που διενεργείται κάθε 5 χρόνια

- *Demographic and clinical features of critically ill patients with COVID-19 in Greece: The burden of diabetes and obesity.* A. Kotanidou et al., 2020

- *Association of Weight Loss Achieved Through Metabolic Surgery With Risk and Severity of COVID-19 Infection.* Author Affiliations Article Information. *JAMA Surg. Ali. Aminian et al., 2021*

Για την ανάλυση και μελέτη των δεδομένων έγινε χρήση των κάτωθι μεταβλητών:

Ηλικία πληθυσμού: Ποσοτική μεταβλητή με κλίμακα ίσων διαστημάτων: 15-24 ετών, 25-34 ετών, 35-44 ετών, 45-54 ετών, 55-64 ετών, 65-74 ετών, 75+ ετών.

Όπου χρειάστηκε την εκλάβαμε ως συνεχή μεταβλητή.

Φύλο: Ποιοτική μεταβλητή δύο επίπεδων:

1. Άρρενες 2. Θήλεις

Κατηγορία Βάρους/ ΔΜΣ: Ποιοτική μεταβλητή τεσσάρων επιπέδων:

1. Ελιποβαρείς 2. Φυσιολογικού βάρους 3. Υπέρβαροι
4. Παχύσαρκοι

Συχνότητα καπνίσματος: Ποιοτική μεταβλητή τριών επιπέδων:

1. Καπνίζουν καθημερινά 2. Περιστασιακά 3. Δεν καπνίζουν

Έκθεση σε καπνό τσιγάρου: Ποιοτική μεταβλητή τριών επιπέδων:

1. Καφέ/μπαρ 2. Εστιατόριο/ταβέρνα 3. Δημόσια υπηρεσία

Δείκτης Μάζας Σώματος (ΔΜΣ): Θεωρείται ο πιο σημαντικός δείκτης για τη μέτρηση της παχυσαρκίας και υπολογίζεται διαιρώντας το βάρος (σε κιλά) με το τετράγωνο του ύψους (σε μέτρα). Με βάση το ηλικίο δημιουργούνται οι κατηγορίες του.

Μη φυσιολογικό βάρος: Σ' αυτό δεν έχουν συμπεριληφθεί οι ελιποβαρείς, παρά μόνο οι υπέρβαροι και οι παχύσαρκοι, διότι αυτές οι δύο παθολογικές καταστάσεις αφορούν τον σκοπό της έρευνας

Χρήση προϊόντων καπνού (Κάπνισμα): Αφορά τσιγάρα (από πακέτο ή στριφτά), καπνό για πίπα, πούρα/πουράκια, θερμαινόμενα, καπνός μάσησης, φυτικά προϊόντα καπνού, ναργιλές. Εξαιρείται το ηλεκτρονικό τσιγάρο.

Έκθεση σε καπνό τσιγάρου: Αφορά το παθητικό κάπνισμα, συμπεριλαμβανομένου και του ηλεκτρονικού τσιγάρου, σε κλειστούς χώρους εστίασης και δημόσιες υπηρεσίες

Κατηγορίες ΔΜΣ

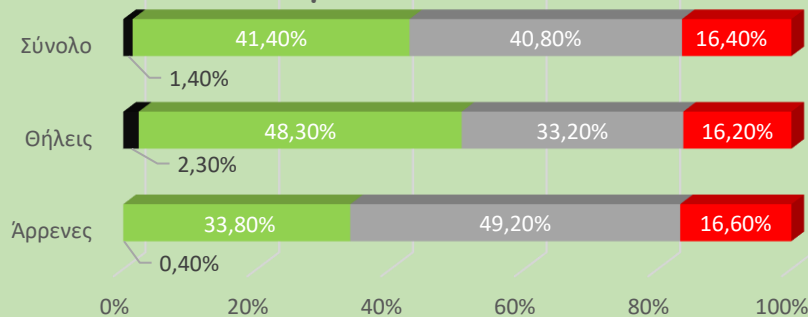
ΕΛΙΠΟΒΑΡΕΙΣ	$\Delta\text{ΜΣ} < 18.5$
ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΒΑΡΟΥΣ	$18.5 \leq \Delta\text{ΜΣ} \leq 24.9$
ΥΠΕΡΒΑΡΟΙ	$25 \leq \Delta\text{ΜΣ} \leq 29.9$
ΠΑΧΥΣΑΡΚΟΙ	$\Delta\text{ΜΣ} \geq 30$

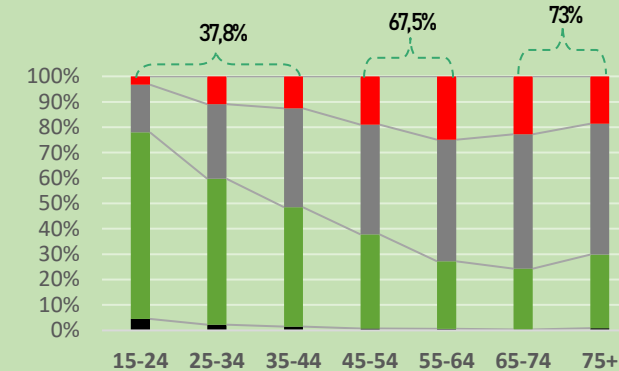
Μελέτη του ΔΜΣ και της χρήσης προϊόντων καπνού ανά φύλο και ηλικία

Το ερευνητικό μας ενδιαφέρον εστιάζεται στην παρουσία νοσογόνων παραγόντων, όπως παχυσαρκία/υπερβάλλον βάρος και κάπνισμα, τα οποία, σύμφωνα με έρευνες, σχετίζονται αρνητικά με σοβαρές χρόνιες παθήσεις (καρδιοαγγειακά, διαβήτη, με μορφές καρκίνου κτλ.). Σύμφωνα δε με πρόσφατες έρευνες, φαίνεται οι παράγοντες αυτοί να έχουν αρνητική συσχέτιση και με σοβαρή νόσηση και θάνατο σε ασθενείς με covid-19 (Ali. Aminian et al., 2021).

Γράφημα 1. Κατανομή του πληθυσμού ανά φύλο και ΔΜΣ

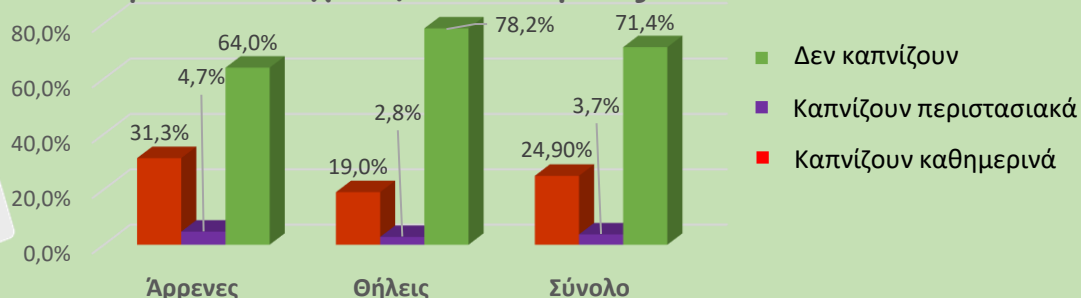

Γράφημα 2. Κατανομή πληθυσμού ανά ηλικία και ΔΜΣ

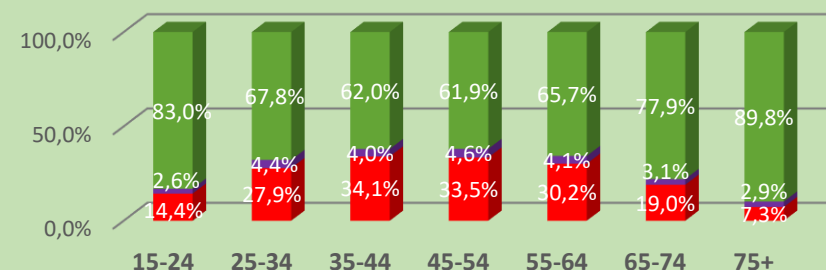

Φυσιολογικό βάρος στον πληθυσμό έχει μόνο το 41,40%. Οι υπέρβαροι είναι 40,8%, οι παχύσαρκοι το 16,4%, ενώ οι ελιποβαρείς το 1,4%. Πιο αναλυτικά, παρατηρείται ότι ανά κατηγορία βάρους, το 49,1% των ανδρών είναι υπέρβαροι (έναντι 33,2% των γυναικών (μία στις τρεις)), ενώ στον γενικό πληθυσμό ένας στους έξι είναι παχύσαρκος (16,4%) (Γράφημα 1). Εάν χωρίσουμε όλες τις ηλικιακές ομάδες σε τρεις κατηγορίες, παρατηρείται ένα συνεχώς αυξανόμενο μη φυσιολογικό βάρος (υπέρβαροι και παχύσαρκοι) κατά μέσο όρο: από 37,8% στους νέους (15-44 ετών), στο 67,5% στη μέση ηλικία (45-64) και στο 73% στην τρίτη ηλικία (65+) (Γράφημα 2).

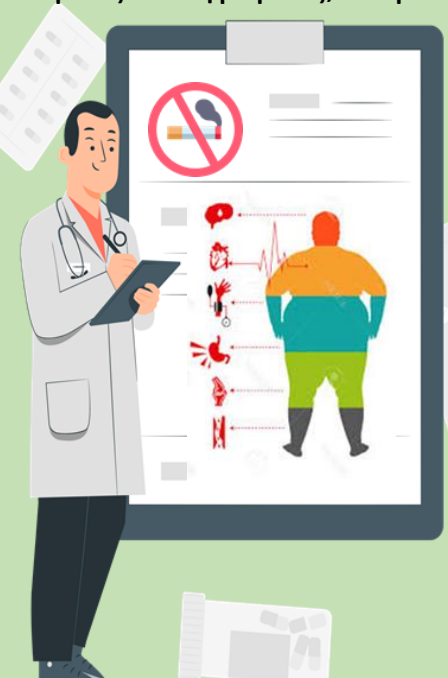
Γράφημα 3. Κατανομή του πληθυσμού ανά φύλο και συχνότητα καπνίσματος

Γράφημα 4. Κατανομή του πληθυσμού ανά ηλικία και συχνότητα καπνίσματος

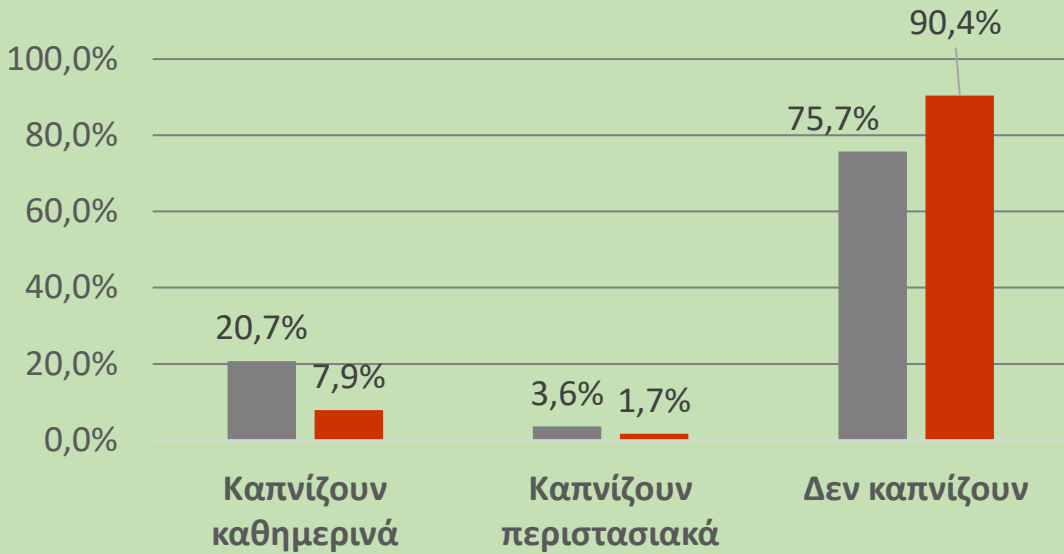
Από όσους κάνουν χρήση καπνού και συναφών προϊόντων, 28,6% (έναντι 21,8% των γυναικών) καπνίζουν καθημερινά ή περιστασιακά, ενώ οι άνδρες καπνιστές είναι πιο πολλοί (36%) από τις γυναίκες (21,8%) (Γράφημα 3). Αναφορικά με την ηλικία, το ποσοστό καπνιστών κατά μέσο όρο στις ηλικίες 15-45 είναι 29%, στη μέση ηλικία ανέρχεται στο 36,2%, ενώ στην τρίτη ηλικία μειώνεται στο 16% (Γράφημα 4).

Μη φυσιολογικό βάρος και συχνότητα καπνίσματος ανά φύλο στις ηλικίες 15-24

Γράφημα 5. Συχνότητα καπνίσματος στα δύο φύλα στην ηλικιακή ομάδα 15-24

■ Άρρενες
■ Θήλειες

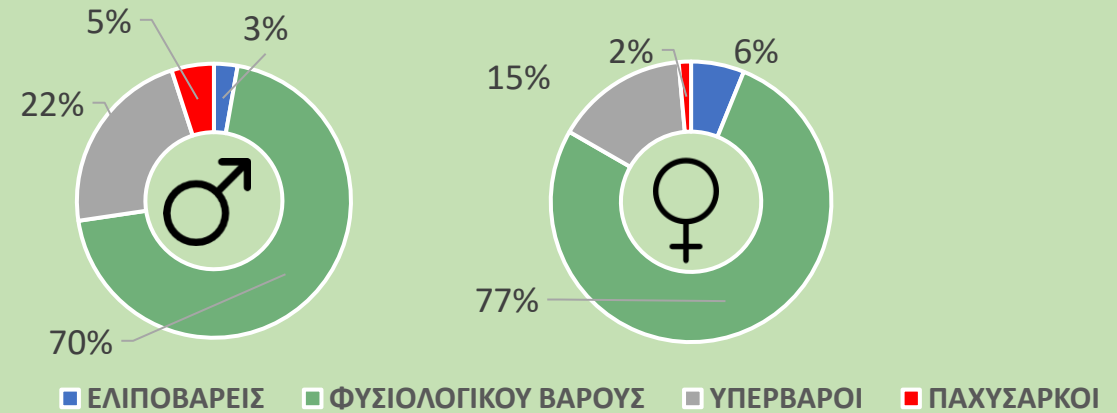

Στις ηλικίες 15-24 οι περισσότεροι καπνιστές, καθημερινοί και περιστασιακοί, είναι άνδρες με ποσοστό 24,3% έναντι 9,6% των γυναικών.

Όπως φαίνεται από τα αποτελέσματα της ανάλυσης, η συντριπτική πλειοψηφία των γυναικών (90,4%), αποφεύγουν το κάπνισμα (**Γράφημα 5**).

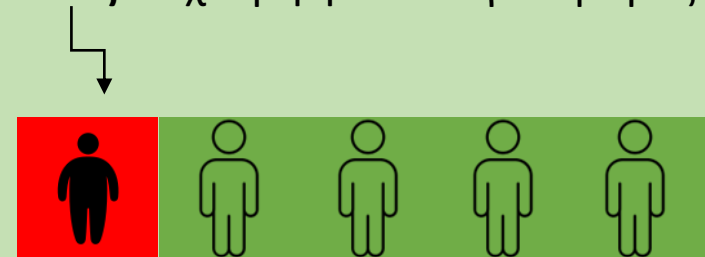

Γράφημα 6. Μη φυσιολογικό βάρος στα δύο φύλα στην ηλικιακή ομάδα 15-24

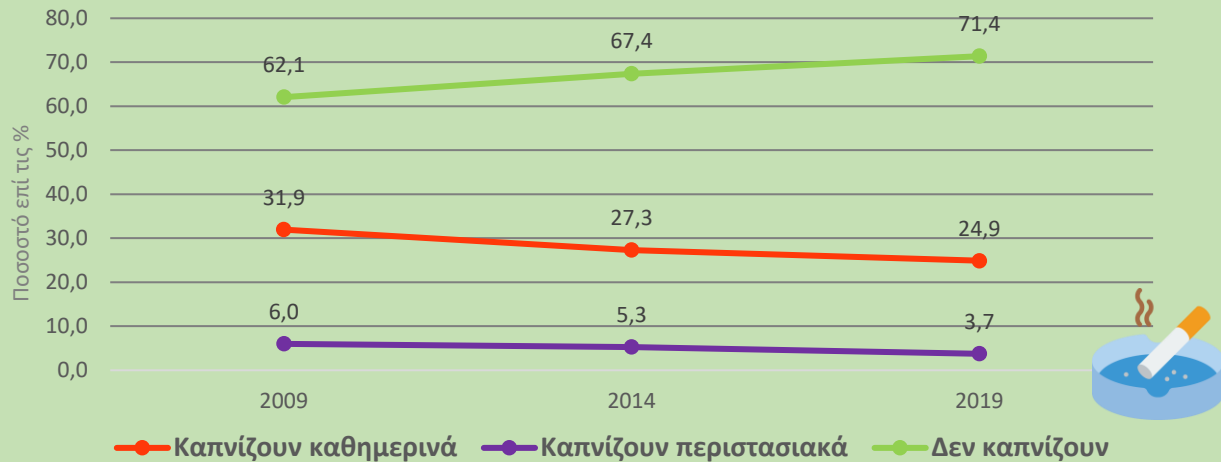
Σύμφωνα με την ανάλυση των δεδομένων, στην ηλικιακή ομάδα 15-24 παρατηρείται το μεγαλύτερο φυσιολογικό βάρος του πληθυσμού 70% για τους άνδρες και 77% για τις γυναίκες. Το 27% των ανδρών και το 17% των γυναικών είναι υπέρβαροι/παχύσαρκοι.

Στο σύνολο (άνδρες και γυναίκες) στη συγκεκριμένη ομάδα, σχεδόν **1 στους 5** έχει μη φυσιολογικό βάρος (**Γράφημα 6**).

Συχνότητα καπνίσματος για τα έτη 2009, 2014, 2019

Γράφημα 7. Εξέλιξη συχνότητας καπνίσματος του πληθυσμού για τα έτη 2009, 2014, 2019

Από τη μελέτη των στοιχείων (**Γράφημα 7**), για την δεκαετία 2009-2019 προκύπτουν τα ακόλουθα:

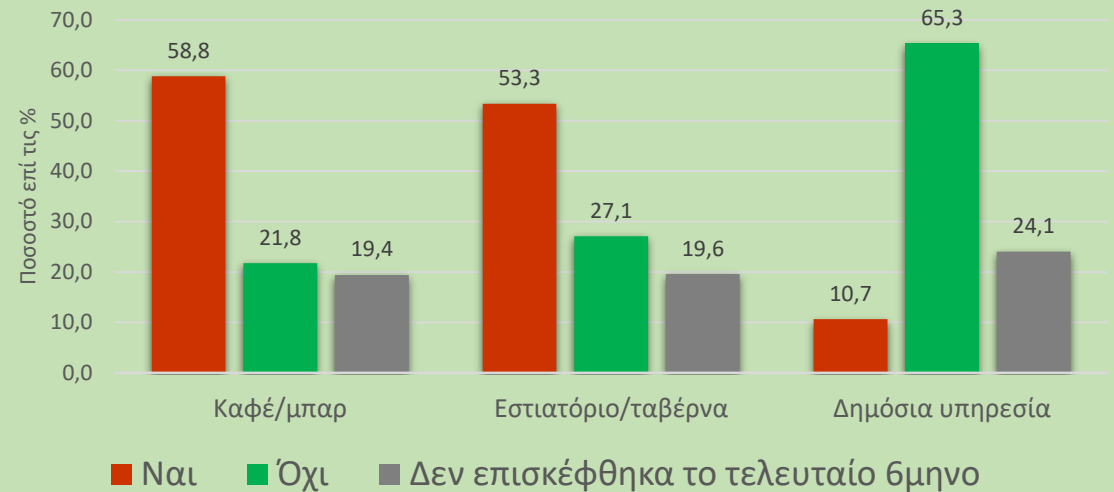
Μείωση των καθημερινών καπνιστών κατά 7%

Αύξηση κατά 9,3% των μη καπνιζόντων.

Ανεπαίσθητη πτώση της τάξης του 2,3% στους κατά περίπτωση καπνίζοντες

Έκθεση στον καπνό σε κλειστό χώρο για το έτος 2019

Γράφημα 8. Έκθεση του πληθυσμού στον καπνό τσιγάρου σε εσωτερικό χώρο για το έτος 2019

Το **Γράφημα 8** παρουσιάζει ένα υψηλό ποσοστό (58%) παθητικών καπνιστών σε καφέ/μπαρ και σε εστιατόρια και ταβέρνες (53,3%). Ενώ σε δημόσιες υπηρεσίες το αντίστοιχο ποσοστό ατόμων που δηλώνουν ότι έχουν εκτεθεί σε καπνό είναι αρκετά μικρότερο (10,7%). Θα περιμέναμε αυτά τα ποσοστά να είναι μικρότερα διότι είναι σε ισχύ ο αντικαπνιστικός νόμος (4633/2019 ΦΕΚ 161/Α/16-10-2019) του ΕΟΔΥ.

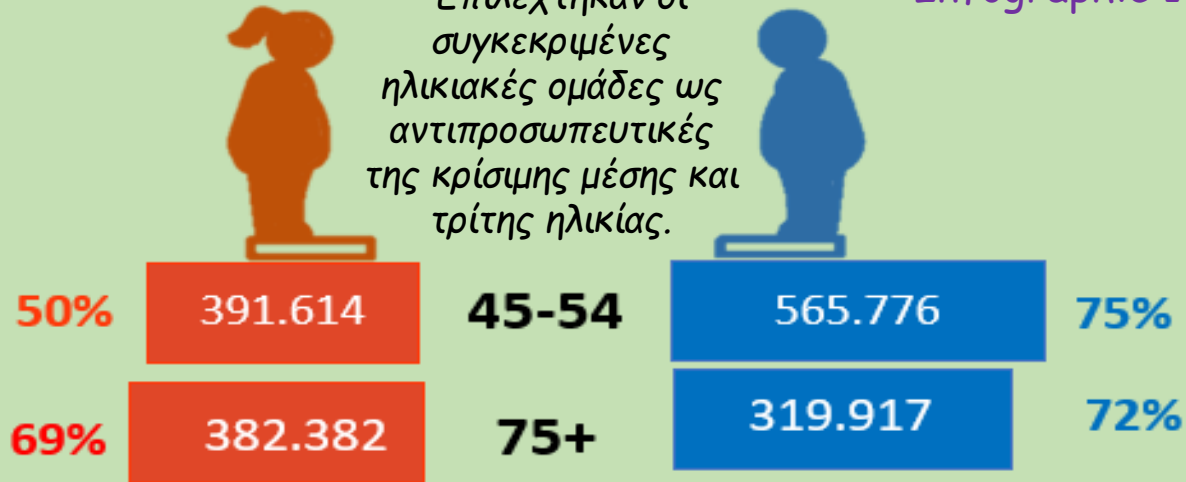

Μη φυσιολογικό βάρος στα δύο φύλα στις ηλικιακές ομάδες 45-54 και 75+

ΥΠΕΡΒΑΡΟΙ / ΠΑΧΥΣΑΡΚΟΙ ΑΝΑ ΦΥΛΟ ΣΤΙΣ ΗΛΙΚΙΕΣ 45-54 ΚΑΙ 75+*

*Επιλέχθηκαν οι συγκεκριμένες ηλικιακές ομάδες ως αντιπροσωπευτικές της κρίσιμης μέσης και τρίτης ηλικίας.

Infographic 1

Στην ηλικιακή ομάδα 45-54, τα ποσοστά υπέρβαρων/παχύσαρκων ανά φύλο είναι 75% για τους άνδρες και 50% για τις γυναίκες.

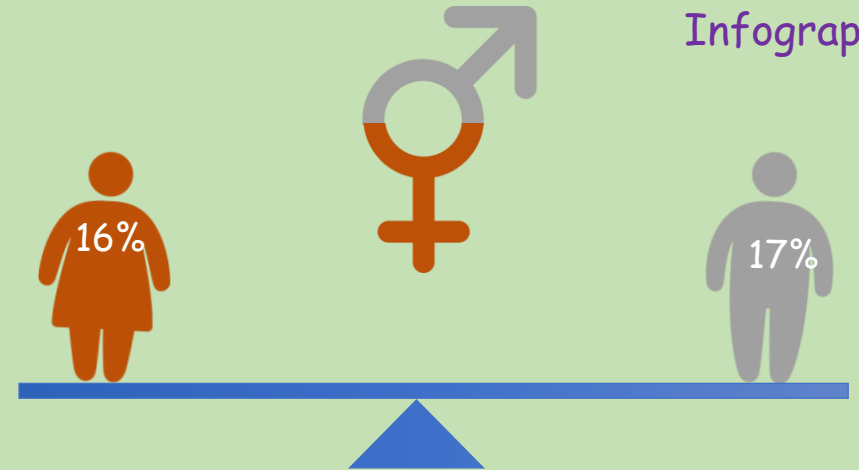
Οι άνδρες στην ηλικία 75+ παρουσιάζουν μια πολύ μικρή μείωση στο 72%, ενώ οι γυναίκες συνεχίζουν την ανοδική πορεία και αγγίζουν το 69%.

Πιθανότητα στα δυο φύλα για παχυσαρκία και κάπνισμα

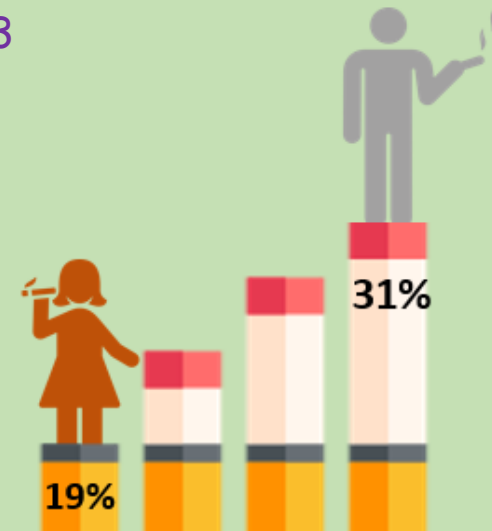
ΠΙΘΑΝΟΤΗΤΑ ΠΑΧΥΣΑΡΚΙΑΣ ΣΤΟΝ ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΠΛΗΘΥΣΜΟ ΑΝΑ ΦΥΛΟ

Infographic 2

ΠΙΘΑΝΟΤΗΤΑ ΚΑΘΗΜΕΡΙΚΩΝ ΚΑΤΠΝΙΣΤΩΝ ΣΤΟΝ ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΠΛΗΘΥΣΜΟ ΑΝΑ ΦΥΛΟ

Infographic 3

ΔΜΣ

 Το φυσιολογικό βάρος του πληθυσμού στην Ελλάδα παρουσιάζει μια σημαντική μείωση από 73% στις νεαρές ηλικίες (15-24) στο 29% στις μεγάλες ηλικίες 75+ - **Στόχος 1**

 Αντίστοιχα, το μη φυσιολογικό βάρος αυξάνεται επικίνδυνα με την ηλικία και παγιώνεται σε πολύ υψηλά επίπεδα στη μέση και τρίτη ηλικία. Στο γενικό πληθυσμό, οι υπέρβαροι/παχύσαρκοι από ένας στους πέντε (22%) στις νεαρές ηλικίες (15-24) γίνονται σχεδόν τρεις στους τέσσερες (72,2%) στην τρίτη ηλικία (64+) - **Στόχοι 1 και 2**

 Τα δύο φύλα παρουσιάζουν μια καλή σχετικά εικόνα αναφορικά με το μη φυσιολογικό βάρος στις νεαρές ηλικίες 15-24, με ποσοστά 27% για τους άνδρες και 17% για τις γυναίκες. Στη μέση ηλικία στην ηλικιακή ομάδα 45-54, τα ποσοστά αυξάνονται δραματικά στο 75% για τους άνδρες και στο 50% για τις γυναίκες. Στην Τρίτη ηλικία 75+ η αρνητική εικόνα συνεχίζεται με τους άνδρες να παρουσιάζουν μια σχετική σταθεροποίηση στο 72%, ενώ οι υπέρβαρες-παχύσαρκες γυναίκες αυξάνονται στο 69%- **Στόχοι 2 και 3**

 Τέλος, οι άνδρες είναι κατά τι πιο πιθανό να είναι παχύσαρκοι (17%) σε σχέση με τις γυναίκες (16%). - **Στόχος 5α**

Προτάσεις

 Τα υψηλά ποσοστά μη φυσιολογικού βάρους στον πληθυσμό, ήδη από νεαρές ηλικίες, σε συνδυασμό με τα υψηλά ποσοστά καπνιστών και τη συνεχιζόμενη έκθεση σε παθητικό κάπνισμα, συμβάλουν στην εμφάνιση σοβαρών χρόνιων παθήσεων και επιπλέον αποτελούν υψηλό κίνδυνο για μολυσματικές ασθένειες, όπως η νόσος covid-19. Η πολιτεία οφείλει να κάνει καμπάνιες ενημέρωσης για την διατήρηση του φυσιολογικού βάρους και κατά του καπνίσματος, όπως και να παρέχει χώρους για καθοδηγούμενη άσκηση.

 Η καλή εικόνα που παρουσιάζει η ηλικιακή ομάδα 15-24 αναφορικά με το βάρος και το κάπνισμα, δείχνει ότι τα προγράμματα υγιεινής διατροφής και κατά του καπνίσματος που πραγματοποιούνται στην εκπαίδευση πρέπει να συνεχιστούν.

Κάπνισμα

 Το ποσοστό ενεργών καπνιστών (καθημερινοί/περιστασιακοί) στον πληθυσμό είναι σχετικά υψηλό (28,6%). Σχεδόν ένας στους τρεις κάνει χρήση προϊόντων καπνού - **Στόχος 1**

 Οι άνδρες καπνίζουν περισσότερο από τις γυναίκες (36% έναντι 21,9%) - **Στόχος 1**

 Στις νεαρές ηλικίες (15-24) παρουσιάζονται τα χαμηλότερα ποσοστά καπνιζόντων τόσο για τους άνδρες (24,3%), όσο και για τις γυναίκες (9,6%) - **Στόχος 2**

 Στη μέση ηλικία συναντάται το μεγαλύτερο ποσοστό καπνιζόντων (36,2%), ενώ στην τρίτη ηλικία μειώνεται στο 16% - **Στόχος 1**

 Κατά τη δεκαετία 2009-2019 υπήρξε μια μικρή, αλλά ενθαρρυντική αύξηση 9,3% των μη καπνιστών, ενώ μειώθηκαν αντίστοιχα οι περιστασιακοί καπνιστές κατά 2,3% και οι καθημερινοί κατά 7%. Το γεγονός αυτό καταδεικνύει μια ευαισθητοποίηση των ατόμων αναφορικά με το θέμα - **Στόχος 4α**

 Παρά την ισχύ του αντικαπνιστικού νόμου, τα ποσοστά έκθεσης σε καπνό τσιγάρου παραμένουν υψηλά σε κλειστούς χώρους εστίασης (55%) και σε δημόσιες υπηρεσίες (10,7). Προφανώς απαιτείται πιο αυστηρή τήρηση του νόμου- **Στόχος 4β**

 Οι άνδρες είναι πιο πιθανό να καπνίζουν καθημερινά (31%) από τις γυναίκες (19%) - **Στόχος 5β**

Συμπεράσματα- Συζήτηση

